

MEZŐSÉGI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 korona — fillér.
Fél évre 3 korona — fillér.
Negyed évre 1 korona 50 fillér.
Egyes szám ára — korona 24 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. HAJDU DEZSŐ

Ügyvéd, Mocs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mocs.

Hirdetéseket mérsékelt díjszabás szerint közöl a kiadóhivatal.

Kéziratot vissza nem adunk.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASARNAP

Utóhangok.

Talán hamarabb kellett volna a tollhoz nyulnom és a mezősi magyar-ság nevében a „Mezősi Hírlap“ szerkesztőjének szívéhez és lelkéhez szólnom. Lehet, hogy megkéstem. De azért elmondom, mi lelkemen fekszik. Meglepett a megelőző szám vezető közleménye. Visszavonulásáról, megszűnéséről beszél. Nem csodálom, mert a mezősi nép lelkét ismerem és sajnálom mégis az annyi komolysággal tett kijelentést, hiszen ha ez is bekövetkezik, bátran elmondhatom, hogy minálunk a fakó mezősi minden nemes ügy az apathia fagyos karjai között viszi be rövid életét. Értem a szerkesztő feljajdulását, elkedvetlenedését s még azt is megbámulom, hogy ennyi időn át akkora odaadással, panasza és zokszó nélkül kitartott. Igaza van. Az idealizmus merész álmával, a mezősi közjóért és első sorban a mezősi magyarság nemes ügyeiért vette föl a tollat, mit ő előtte már kétszer letettek. Emlékszem rá. Akkor az anyagi nehézségekkel okolták meg a visszavonulást. Egyéb is lehetett az ok. És most az anyagiak emlegetése nélkül, az eredménytelenség szemlélése az a szemfedő, melyet a szerkesztő dédelgetett kis lapjának tetemére akar borítani. S ha csakugyan így lenne, úgy zárja oda a szerkesztő még a reményét is annak, hogy egy közöny verte vidéknek, az itt élő maroknyi magyarságnak valaha még szellemi összekötő kapcsa lehessen. És ha lehetséges, ha türelme, mi a közöny dacára idáig kitartott, nem fogyott ki végleg, ne lássa meg a „vicces“ közönséget, hanem nézze ezután is a mezősi magyar életnek szintelen arcát, tépett ruházatát s ne vonja be a lobogót, melyre első számában a legszébb jelszót jegyezte vala le, hogy körömszakadtáig, megalkuvás nélkül, ha kell egymagára is küzdeni, írni fog a mezősi magyarság javára.

Azt hiszem, hogy nem egyedül én gondolkozom így. Azt gondolom, hogy itt más is, minden mezősi

magyar szív velem érez. Tudom, hogy mindezeket százszor elgondolta a „Mezősi Hírlap“ szerkesztője s a szürke valóságot nem egyszer mérte ideális gondolataihoz. Ha nem lát eredményt, ha nincs segítő kéz a legszentebb munkához, a mezősi magyarságért feltett küzdelméhez, ez a mezősi magyarságnak élehetetlensége, nemtörődomsége, bűnös közönye. Ebből itt bőven van. Több mint mennyi elég, hogy szárnyaszegett legyen minden jóindulat.

És ha bekövetkezik — mit fentartással írok le, — hogy a mikis lapunk rövidesen bevégi pályafutását, én nem a szerkesztőt, nem is a magyarságot, hanem a mezősi társadalmi életnek vezető elemeit vádolom meg, hogy buzgó törekvéssel, támogató szorgalommal nem hatottak oda, hogy egyetlen szellemi organumunk ne csak ifjú üdeségében tegye nálunk látogatásait, hanem szellemben és anyagiakban is gyarapodva, itt vénüljön meg s legyen minden mezősi magyar családnak legkedvesebb vendége.

Nem szándékom befolyásolni a szerkesztőséget. Nem is hiszem, hogy sikerülne, nekem. De megírtam e pár sort, hogy magyaros lelkem érzését és óhaját kifejezésre juttassam. A mezősi magyarság nevében kérem a szerkesztő urat, hogy becses lapját ne vonja meg a mezősi magyar családtól azt a jóleső izgalmat, mellyel lapját mindig vesszük s ha valamit késik, még zsörtölődünk is. Stb. stb.

Jóleső örömmel vettük e néhány sort. Levél formában nekünk volt titulázva. Mi adtuk a címét, a többit azonban változás nélkül közöltük. Leközlöttük, pedig törekvésünk, hogy szíves olvasóink elől elrejtünk minden sort, mi érintőleg is tömjénezne lapunknak.

Most az egyszer megköszönjük s közre is adjuk, hogy láthassa mindenki az indító ok rugóit, melyek minket a szerény visszavonulás ösvényére vezettek. Közönyösséggel találkoztunk. Annyi időn át küzdöttünk

véle, várva minden percben, hogy erős hitünket, hívó reményünket a tények fogják igazolni. Csalódtunk s a csalódás szűrőjén szívárgott át mai számunknak csaknem minden sora. Sokkal komolyabban gondolkozunk, sem hogy ne tudnók elválasztani a sóvár valót a lehetségestől. Iskolánkat már kijártuk. Multunk a tanulság, hogy miként eddig reméltük hittel, most már a remény ok nélkül való fanatizmus volna. Megszűnünk, mert azt a jóakaratot, mit ide fordítottunk eredmény nélkül, máshol több eredménnyel bizton el tudjuk helyezni.

Szerkeszt.

Mezősi actió.

II.

A mezősi actiónak két irányban kell haladnia: kulturális és gazdasági téren; még pedig nem külön-külön, hanem párhuzamosan, egymással karöltve, egymást támogatva.

Az első lépésnek kell lenni: a mezősi magyarság egyesítése, belevonásával természetesen azoknak, a kik velünk együtt kívánnak haladni. E célra szervezetet kell létesíteni. E szervezetet nevezzük „mezősi szövetségnek“. E szövetségnek a központja természetesen Mocs. Innen ágaznának ki az apróbb egyesületek, a melyek a központi szervezetnek mintegy végrehajtói lennének. Egyesületet mindenütt kell szervezni, ahol csak lehetséges. Ilyen szervezet nélkül, minden actió hiába való. E szervezet általános céljának a mezősi magyarság megmentését és terjesztését jelöljük meg. Vissza kell hódítani a Mezőséget, magyarrá tenni, a mint régen volt.

A szövetség minden hónapban, vagy két hónapban más-más helyen gyűlést tartana s ott határoznának a teendők fölött. Mindenesetre egyik főteendő volna, minél több állami iskola létesítése, ha lehet: minden községben. Ezzel kapcsolatosan ellenőrizni, hogy a nemzetiségi iskolákban a magyar nyelvet és történelmet a törvénynek megfelelően tanítsák. Oda kel-

lene továbbá hatni, hogy ott, a hol magyarok laknak, azok kellő lelki oktatásban részesüljenek. Különös célnak kellene lenni a református egyházközsegek szervezése. Anyagi támogatás segítségével minden községben, a hol arra elég számú hívők vannak, papi állást kell szervezni, ekként lehetővé tenni, hogy minden magyar — értem az új nemzedéket — írni, olvasni megtanuljon. A tovább képzés céljából népkönyvtárakat kell minden községben felállítani. Így érhetjük el csak, hogy a magyar faj kulturális fölénye kidomborodik s visszahódítjuk a Mezőséget a magyar kulturának.

Gazdasági téren szintén igen nagy feladatok várnak megoldásra. Ipar és kereskedelem létesítése, a mezőgazdaság fejlesztése. A szövetség e téren is igen sokat tehetne. Nevezetesen előmozdítaná, hogy minél többen menjenek az ipari és kereskedelmi pályára. Közvetlenül az elhelyezést. Állást keresne, — és a keresőknek gyermekeket küldene. Természetesen a Mezőségen is kellene ipart teremteni. Kiszéközlne gyárakat, a melyek itt prosperálhatnak. Kereskedelmi téren nagyot lendítene, a gabnapiacz létesítése. Ehhez természetesen vasut kell.

Kell azonkívül jó ut. Hát még a mezőgazdaság terén mennyi tenni való volna! Hisz a mezőszégi gazdálkodás ma sem különb, mint 200 évvel ezelőtt volt.

Ez volna nagy körvonalakban a Mezőszégi actió részletes terve. Azonban az egyes eszmék további terve, ismét nagy anyagot ölel fel, a melynek kidolgozása nagy munkát igényel.

Az actióhoz első sorban érdeklődést kellett volna keltenünk a közdolgok iránt. Ezt lapunk utján reméltük elérni. Számtalanszor elmondtuk már, hogy ez nem sikerült. A mezőszégi társadalom ma is olyan közömbös, mint volt, sőt még mintha indolensebb volna. Ilyen készséggel pedig hiába indulnánk harcba, kudarc volna a vége minden vonalon. Ezért kell letennünk a tollat s ezért tesszük le.

Széljegyzék.

— **A vég felé.** Hosszu szenvedésnek halál a vége. Lapunkra mondjuk ezt. Utolsó előtti számát veszi olvasó közönségünk a Mezőszégi Hírlapnak. Pünkösdkor jelenik meg utoljára s azzal vége. Régen készülünk már erre a lépésre, de becsületből mindig tovább vonszoltuk lapunk életét. Most azonban becsület ide, becsület oda, végezzünk! Hiába is erősködnénk, egyszer, nem is sokára, csak ide kéne jutnunk. Az egyedüliek, a kiknek ez szomorú sorsot okoz, csak mi vagyunk, mert mi látjuk csak igazán: oleum est opus perdidit! Tudjuk jól, hogy mások semmit sem vesztenek. Afféle apró zsonglörnek tekintettek bennünket, a kinek megfizették az antrét, avagy még azt

sem tették, végignézték nagy kegyesen az előadást, aztán slusz: volt, nincs, hazamennek aludni.... Nem folytatjuk tovább kísérletezésünket, mert *tisztán látjuk annak meddségét.* Anyagi előnyért pedig, bár nem tagadjuk, hogy ez volt, nem tartjuk érdemesnek küzdeni. Kinek, minek írjunk? Annak az alig száz embernek, a ki lapunkat olvassa. És azért, hogy legyen miben gáncoskodni. A Mezőségnek még nincs szüksége lapra. Ott ahol annyi az analfabéta, mint a Mezőségen, nem ujság hanem ábécze kell.

— **Közegészségügy a mezőszégen.** Nemrégiben hagyta itt a magyarszováthi körorvos a mezőszéget, s ment el jobb hazába. A napokban pedig elhalt az uzdiszentpéteri körorvos. Jelenleg tehát a Mezőség három járásában, a mocsai, sármási és a mezőörményesi járásban négy orvos van. Kettő Mocson, egy Nagysármáson, egy Mezőörményesen. Vagyis a három járás circa 70 községének közegészségügyét négy orvos látja el. Ehhez jön még, hogy a mocsai kórház ügye ott szendereg valamelyik gondosan elzárt fiókban, s ki tudja meddig tenyészik még a mocsai kórház telkén a fű és a kukorica? Ez a mezőszégi közegészségügy. Nem teszünk hozzá egy szó kommentárt sem, kommentálnak a tények maguk. Megengedjük, hogy az állam az oka ezen kétségbeesítő állapotnak, mert itt csak az állam tehet. De így van ez szép Magyarországon. Állatorvosi állás nincs betöltetlen, rendezve van. Mert hazánkban az állat drága, de az ember olcsó!

A patronage.

Idegen szó, de értelme hazai viszonyainkra is nagy jelentőséggel bír. Voltaképpen megfelelne az oltalomnak, de alkalmazkodva dr. Balogh Jenő egyetemi tanárnak a katolikus női tanfolyamban tartott igen érdekes előadásához „az erkölcsi veszedelemben forgók oltalmazása“-t értjük alatta.

Hálásabb témája a társadalmi bajok orvoslásával foglalkozóknak nem is lehet. Elfojtani a bűnt ott, ahol fölbujánozni fenyeget, előltni a csiráját, még mielőtt kikelő képessége érvényesülhetne, elfojtani a hozzá való hajlamot: a közerkölcsök oly szaturálását idézi elő, mely a társadalom boldogulásához kell, hogy vezessen.

A gyakorlati keresztülvitelhez jó eszközket ajánl dr. Balogh Jenő. Mindenek előtt sutba veti Lombrosó előitéletszerű elméleteit a „született bűnösök“-ről és a bűnösöknek külsejük után való felismeréséről. Ezzel jóformán egészen elkülöníti a lelki tulajdonságokat a testiektől és függetleníti a lelket az őt körülvevő hüvelyétől.

A bűn okainak fűrkészésében is mélyre hatóbban jár el, mint Lombrosó. Az, hogy az öröklést tagadja, arra vezet, hogy másutt keresse és találja meg a bűn kuforását. E szerint a bűnösök egyik csoportját a betegek képezik, kik az elmekortan körébe tartoznak; a másik véglet a megrogzított bűnös. A bűnre való hajlamot, azoknál, kik gyenge akaratnak, főleg a nyomor, a rossz befolyás, a vallástalanság és az utánzási vágy idézi elő.

Eddig a törvény ezekkel a befolyásokkal nem törődött. Ujabban egyesek ismét a szigorhoz óhajtavának visszatérni, míg mások — és ez a helyes irány — az erkölcsi veszedelemben levők társadalmi oltalmában

keresik az orvosságot. Ezt a tevékenységet nevezzük patronage tevékenységnek.

Ennél a tevékenységnél a beteg és megrogzított bűnösök megjavítására nem kell nagy súlyt helyezni, mert ez hosszú tapasztalat szerint, elenyészően csekély kivételekkel, meddő munka, ám annál több gondot kell fordítani a fiatalokura és azokra, kik állandóan a biin ösvényének szélén járnak.

Mindenkinek a lelkéhez hozzá lehet férni, amire legalkalmasabb a vallás és a népoktatás, mely nemcsak ismeretekkel látja el a fiatalságot, hanem erkölcsi életét is nemesíti. A legkisebb falusi mesternek is magasabb feladata, sem hogy nebulóinak az „A B C“ titkaiba való beavatását tartsa kizárólag kötelességének.

De a pap és a tanító áldásos munkájánál nem szabad megszűnnie a patronage-nak. Igen hálás elismeréssel vesszük ugyan dr. Balogh Jenő egyetemi tanárnak nagybecsű fettegetéseit, azonban abban, amit ő ajánl, még nem látjuk teljes garanciáját a bűnösök számának jelentékeny csökkentésére.

Dr. Balogh Jenő — igen helyesen — az embereket akarja megjavítani, de mi még ehhez az életviszonyok megjavítását is célbaveendőnek tartjuk.

A szükségnek, a kísértésnek még a legéresebb jellem is csak bizonyos határig tud ellentállni — a szükségét, a kísértést kell, a hol csak lehet, kiküszöbölni, hogy a jellemeket próbára tenni ne kelljen.

A valódi, az igazi patronage tevékenységnek tehát az általános nyomoknak enyhítésére is ki kell terjeszkednie, még pedig semmiesetre sem alamizsna nyújtás után, mert a koldus, aki amugy is jut néhány fillérhez, kevésbé hajlik a bűnre, mint az kinek önérzete tiltja, hogy kegyelemkenyeren éljen.

Munkát kell adni a népnek és gondoskodni, hogy munkája megfelelően fizettesék, akkor az erkölcsi nevelés által edzett jellemét nem fenyegeti a romlás veszélye.

HIREK.

Mocs, 1908. május hó 24.

— **Olvasóinkhoz.** A mezőszégi Hírlap mai számában rámutattunk az okokra, melyek a szerkesztés beszüntetését, illetve annak gondolatát megérlelték. Sajnálatlan tesszük, de másképp nem járhatunk el. Magunk részéről mindent megkíséreltünk, de eredménytelenül. Nem Mocs érdekében, ellenkezőleg a mezőszégi magyarság javára vettük fel a tollat. Ha egyebekben igen is, de hirszolgálat tekintetében nem sikerült intenzívebbé tenni kis lapunkat. A taposó malomban eléggé hosszasan tapostunk, s nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy megtettünk annyit, mennyit az adott viszonyok között megtennünk lehetett. Még egy számát, a pünköshti számot fogják kapni olvasóink. Előfizetőink megnyugtatóására itt jelentjük ki, hogy mindazokról, kik lapunkra fél évtől tovább terjedő időre fizettek elő, a megfelelő összeget postalványon fogják visszakapni tőlünk.

Szerkesztő.

Meghívó

A mocsai Önkéntes Tűzoltó Egylet működő tagjai, az egyet pénztára javára, folyó évi Május hó 31-én, zártkörű majálist rendeznek, melyre t. cimedet és családját meghívja

a rendezőség. A majálist kedvező idő esetén a Hancsában (Tholnai-féle telek mögött) tartjuk meg, s kezdődik d. u. 3 órakor, este folytatódik az „Arany Fácán” vendéglőben. Kedvezőtlen idő esetén az „Arany Fácán” vendéglőben tartjuk meg, s kezdődik 7 és fél órakor. Belépődíj: személyenként 2 K., család-jegy 5 K. Működő tűzoltók ezen díjak felét fizetik. Italokról gondoskodva van. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Közönségünk figyelmét felhívjuk a mocsai önkéntes tűzoltó egyesület majálisára. Erős a reményünk, hogy társadalmunk találkozója lesz a kedves alkalom, s nemcsak a tűzoltó egyesület pénztára, hanem a kedvesen töltött órák emléke is arról fog beszélni, hogy egyetlen tavaszi mulatságunk várokozásokon felül sikerült. A meghívó kiegészítéseképpen még csak annyit jelzünk, hogy az esti órákig tartó kirándulást tűzijáték fogja berekesztetni, mely után a közönség esti 8 órakor az „Arany fácán” vendéglőbe vonul. A rendezőség eleve figyelmezteti a résztvevőket, hogy kiki iparkodjék batyut, illetve eleséget vinni magával a kiránduláshoz, mert ételekről, illetve kiszolgálásáról a körülmények miatt nem gondoskodhatott. Fiatal, de életerős tűzoltó intézményünk majálisára fölszemes ismételt felhívni közönségünk figyelmét. Tudjuk, hogy f. év. május 31-én, nemcsak a helybeli, de a vidéki közönségnek kedves és rokonszenves találkozó napja fog lenni.

Vizsgálatok sorrendje.

A mocsai áll. kisdudovoda nyilvános foglalkozása és az áll. el. népiskola 1907/908. tanévi vizsgálatai a következő sorrendben fognak megtartatni és pedig: f. év június 14-én délelőtt 10—11-ig az óvoda nyilvános foglalkozása. Június 15-én délelőtt 8—12-ig az iskolába járó összes hitfelekezeti növendékeknek vallás-vizsgálata, d. u. 3—6-ig IV—VI. vegyes osztályok vizsgálata minden tárgyból. Június 16-án délelőtt 8—11-ig a II—III-ik vegyes osztályoknak minden tárgyból és d. u. 3—6-ig az I—II. vegyes osztályoknak minden tantárgyból és a tanév ünnepélyes bezárása. Ugy az óvoda nyilvános foglalkozására, valamint az iskola növendékek vizsgálatára a gondnokság tagjait, a szülőket és a tanügy iránt érdeklődőket, a tantestület nevében tisztelettel meghívom.

Mócs, 1908. május 20-án.

Bencédy János
igazg. tanító.

Meghívó

a Kolozsmegyei Tankerületi Tantestületi Mocsvidéki körének f. év és hó 30-án szombaton d. e. 8 órakor Magyarpalatkán a ref. elemi iskolában tartandó rendes gyűlésére. A gyűlést megelőzőleg nyilvános tanítást tart: Rápolyt Ferenc ref. tanító, 8—9 óráig. A gyűlés kezdete 9 órakor. 1. A gyűlés megnyitása: Bede János köri elnök által. 2. Az 1907. évi május hó 22-én Magyarlégenben tartott köri gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása Makkai Kálmán köri jegyző által s ennek hitelesítése. 3. A tagok számbavétele; s a névsor helyesbítése. 4. Elnök és jegyző leköszönése miatt elnök és jegyző választás. 5. Az irattár átadása az új elnöknek. 6. A Mocsvidéki kör könyvtárának számbavétele és elhelyezése. 7. Jelentés a nyilvános tanításról. 8. Felolvasást tart: Veress János köri ref. tanító. 9. Egyéb folyóügyek és indítványok tárgyalása. 10. A jövő gyűlés helyének megállapítása; az ülés berekesztése. Magyarszovát, 1908. május hó 7-én. **Bede János** köri elnök, **Makkai Kálmán** köri jegyző.

Híelszövetkezet Uzdiszentpéteren.

Megalakult május 3-án. A központ részéről ki volt küldve dr. Tóth Endre tekei közjegyző, dr. Zimburg Ervin helyettes osztályfőnök. Igazgató elnök lett: Vályi János ref. lelkész, alelnök: Bitay Ferenc. Igazgatósági tagok: Ihász Lipót, Csapó Bálint, Lázár Gábor, Bakoli Sándor, Lőrinc Vazul, Pap János, Mocsai János. Ügyész: Dr. Hajdu Dezső. Működését megkezdi június 15-én. Körközségek: Tuson, M-Domb, Uzdi-Szen'györgy, Pagocsa. A szövetséget létesítése Ihász körjegyző érdeme.

A mocsai áll. elemi iskola gondnoksága közelebből tartott ülésén elhatározta, hogy a szokásos évről vizsgálatokat folyó évi június hó 14-től fogja megtartani az iskola helyiségében. A vizsgák nyilvánosak, melyekre a szülőket és az érdeklődőket szívesen látják.

A mocsai tavaszi, illetve áldozói vásár kirakó napja f. év június 5-én. Megelőzőleg 3-án és 4-én állatvásár. A jelekből ítélve jó vásárra van kilátás, mert sem helyben, sem vidéken nincsen zárlat s a mostani szerencsés körülmények között mi előzzük meg Kolozsvárt s nem megfordítva, mint tavaly történt.

A meleg napok beáltával

pang a kaszinói élet. Igazán kár, hogy a máskülönbben oly kényelmes kaszinói helyiség nem rendelkezik tekepályával.

Faiskolák megvizsgálása.

A mocsai járás területén levő faiskolák megvizsgálását a közel napokban eszközölte Bencédy János mocsai áll. isk. igazg. tanító. Mindenhol példás rendet és szakszerű gondozást talált, illetve csak két helyre kellett javasolnia, hogy a faiskolák kezelése központi utasítás és felügyelet mellett gyakoroltassék a jövőben. Mint kedves ritkaságot jegyezzük itt meg, hogy a mocsai faiskola ezidei szemzései — e liliputi apróságok — ezidén teljes virágdiszben pompáztak.

Új leányiskola Kolozsvárt.

A róm. kath. plebánia-hivatal tisztelettel értesíti a szülőket, hogy a Schütz-alap tulajdonát képező Ferenc József-uti róm. kath. iskolaépületben folyó év szeptember 1-től beállítja a róm. kath. polgári leányiskola első és második osztályát. Az intézetet, melyet fokozatosan fejleszteni fog és idővel internátussal is kibővíti, a „Mi asszonyunkról” nevezett temesvári magyar iskolánövér fogják vezetni. Előjegyzéseket elfogadnak a plebánia hivatalban folyó hó 25-től délelőtt 9-től 11-ig és délután 1-től 4-ig a Ferenc József-uti róm. kath. iskola IV. osztályu tantermében. A beiratások kezdetüket veszik augusztus 27-én, augusztus 27, 28 és 29-én a katolikus és 31-én pedig a más vallású növendékek számára. A különböző vizsgákra nézve felvilágosítással szolgál az Auguszteumi (Monostor-uti) zárda főnöksége.

Hírek a református egyház köréből.

(Egyházkerületi főtörvényszék.) Az egyházkerületi főtörvényszék II. időszaki tanácsát e hó 22-ére hívta össze Kolozsvárra az igazgatótanács üléstermébe Kenessey Béla püspök. (Lelkészváltások) a lelkeszi állomásokon a jelen év folyamán a következő változások fordulnak elő: Sülelmedre Pataki László kabai s. lelkész, Magyarfenesre Papucs D. m.-kapudi lelkész, Abafájára (Felenyedre távozott Kovács István helyébe) Simon Gábor selyei lelkész, Selyére Péterfi Károly székelyabodi lelkész,

Kisfülpösre Szathmári Gyula damosi lelkész, Dextrászlakra (a Magyarlápokra távozott Papp Lajos helyébe) Pataki Dénes buzai lelkész, Sárpatakra Kádár Andor szőkefalvi lelkész választatott meg. (A Nagy Péter-féle ház eladása.) Kolozsvárt, a Magyar-u. 7. sz. alatt levő Nagy Péter-féle házat, mely az egyházkerület tulajdonát képezi, grófi koltói Teleki László megvásárolta 60.000 koronaért. (Alapítvány.) Özv. Zeyk Miklós-né szül. Zeyk Johanna a nagyenyedi református kollégium javára 2000 korona alapítványt tett.

Felvétel a m. kir. hadapród iskolába.

A m. kir. honvédelmi miniszter a napokban közölte a vármegye közönségével pályázati hirdetményét a honvéd nevelő- és képzőintézetek pécsi és nagyvárad honvéd hadapródiskolában 1908/909 tanév kezdetén (szeptember 21-én) betöltendő magán alapítványi és megfelelő számú tandíjfizetéses helyekre. A tandíjfizetéses helyekre felveendő növendékek eltartásának és kiképzésének költségei az állami költségvetést, illetőleg a honvédelmi tárcát terhelik s a növendékekért csak az évi tandíj fizetendő. A tandíj a m. kir. honvédség, a cs. és kir. közös hadsereg és haditengerészet összes állománycsoportjaiba tartozó tisztek, katonai lelkészek stb. törvényes, vagy törvényesített fiai számára 24 korona; tartalékos és szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztek, polgári-, állami- és törvényhatósági tisztviselők törvényes vagy törvényesített fiai számára 160 korona; minden egyéb állampolgár fiai számára 300 korona. Az alapítványos helyek után járó tandíj az ezen célra létesített alapítványok jövedelméből fedeztetik s ugyanabból még 100 korona évi zsebpénzzel is ellátnak a felvett növendékek. Felvételek az I. évfolyamra történnek. Folyamodványok fizetéses helyekért a pályázók hozzátartozói által közvetlenül a pécsi vagy a nagyvárad honvéd hadapródiskola parancsnokságánál folyó évi július hó 10-ig nyújtandók be. A pályázók felvételi vizsgát is kötelesek tenni.

Az ügyvédek nyugdíjintézete.

Günther Antal igazságügyminiszter néhány nappal ezelőtt az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetről szóló törvényjavaslatot a képviselőház asztalára letette. A budapesti ügyvédi kamara választmánya korszakalkotónak tekinti ezt a törvényjavaslatot a magyar ügyvédi kar életében. A választmány utasította dr. Pap József kamarai titkárt, hogy az igazságügyi bizottság részére memorandumot dolgozzon ki, amely az intézmény előmunkálatainak történetét tüntesse fel és vázolja azokat az okokat, amelyek ez intézmény életrehívását úgy az ügyvédek, mint a nagyközönségre egyaránt fontossá teszik.

Bor a vádlottaknak.

Az igazságügyminiszter az ügyészségeket és büntető bíróságokat rendeletileg utasította, hogy a felügyeletük és rendeletük alatt levő fogházak és börtönökben vizsgálati fogságban, vagy előzetes letartóztatásban levő egyéneknek ebédjükhöz ezután minden ünnep és vasárnapon három deci bort is adjanak. A rendelet a husvéti ünnepek alatt már az egész országban életbe is lett léptetve.

Pályázati felhívás

az ipari munkások részére rendszeresített állami jutalomdíjakra. A kereskedelmi miniszter urnak 1902. évi december 31-én 60167. szám alatt kelt meghagyása folytán

alólirott kamara közhirrre, teszi hogy a kolozsvári kamara területén lakó és legalább 15 éven át egy ugyanazon műhelyben dolgozó ipari munkások részére 4 drb. egyenként 100—100 koronás állami jutalomdíjra az alábbi feltételek mellett kitűzi a pályázatot. Felhívjuk ennélfogva a kolozsvári kamara kerületében (Alsófehér, Beszterce-Naszód, Kis-küküllő, Kolozs, Szilágy, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos) működő iparos munkaadókat, tehát úgy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy legkésőbb 1908. június 15-ig közöljék azon munkásaik névsorát kamaránkkal — az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességet bizonyító adatok kíséretében, kiket a szóban forgó jutalmakra érdemesnek tartanak. A jutalomra való igény előfeltételei: 1. magyar állampolgárság 2. tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás. (Kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat) 3. legallább 15 évi megszakítás nélkül működés az ipari munkakörében. Tanonc évek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek. 4. A rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. Ugyanazon munkás a szóban levő jutalomban csak egyszer részesülhet. A kérések és mellékletek bélyegmentesek. Kolozsvár, 1908. május 5. Veisz József kir. tan. elnök Dr. Gámán József, titkár.

— **A kártyaadó.** Miskolc város képviselő testülete még a múlt évben elhatározta a játékkártyák megadóztatását. A városi képviselőtestület ezen határozata a belügyminiszterhez került, a ki a határozatot megsemmisítette és kimondotta, hogy a játékkártyákra községi adót kivetni nem lehet.

— **Az igazi időjósok.** A legjobb időjósok a növényvilágban a vadgesztenyefa levelei, amelyek, ha szép időre van kilátás, még ha felhős is az ég, emberi ujjakhoz hasonló csipkészetüket minden irányban kinyújtják. Ha pedig eső közeledik, ezek a nyulványok lekonyulnak és összehúzódnak. A hálógymakk az esőt sokszor huszonnégy órával előbb is megjósolja. A pitypang — melynek fehér, pelyhes üstöke van — csak addig gömböskedik, míg szép az idő, eső előtt azonban összehúzza finom szárait és seprőalakot ölt. A lóherefajták eső előtt mind összezsugorodnak három tagu leveleiket és lekonyulnak. Az állatvilág ismert időjárásai a békák, amelyek szép időben sárgaszínűek, eső előtt megbarnulnak. A pók csak akkor dolgozik szorgalmasan hálóján, ha szép időre van remény. Ha tehát reggel vigan szövi finom szárait, az ember bizvást kirándulhat. Ha a bagoly esős időben köhög, biztosra vehető, hogy egy-két óra alatt a felhők eloszolnak. A páva kellemetlen rikácsoló hangja rendszeren esőt jelent be. A csiga, mikor visszahúzódik házába, esőt érez és ha a fecskék alatt repülnek ez biztos jele annak, hogy a könnyű rovarok, amelyek legelőször sejtik a nedvességet, a talajba menekülnek. Úsalhatatlan időjósok a sirályok, amelyek, ha vihar közeleg, összegyűlnek a parton és fülsiketítő lármát csapnak.

— **Mennyi Kolozsvár város tagosítás alá kerülő birtoka.** Kolozsvár városnak tagosítás alá kerülő birtoka 3600 holdat tesz ki s így ugyyszólván Kolozsvár város első birtokosként áll a tagosítók között.

Sz: 114—1908. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó ezennel közhirrre teszi, hogy a mocsai kir. járásbírósnak 1908. évi 110/1 számú végzése folytán dr. Hajdu Jenő mocsai lakos ügyvéd által képviselt Tóbiás János felperes részére Kantl József alperes ellen 22 korona 80 f. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1430 koronára becsült ingóságokra a mocsai kir. járásbírósnak 1908. V. 110—2. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Keszűben Daróczi István zárgondnok lakásán leendő megtartása határidőül 1908. évi május hó 29-ik napjának délelőtt 10 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt 1 benzín motor cséplő 6 szíjjal és 1 szoró rosta s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettetéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldőnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Mocs, 1908. évi május hó 8. napján.

Fogarasy János,
kir. bír. végrehajtó

Sz.: 2154—908 ttkvi.

Hirdetmény.

Uzdiszentpéter községre nézve az 1892. XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. 15 és 17. §§-ai alapján — ide értve e § oknak az 1889: XXXIII. t. c. 5 és 6. § aiban és az 1891: XVI. t. c. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXIII. t. c. 7. §-a és az 1891: XVI. t. c. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886: XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési kereseteket 6 hónap alatt, vagyis az 1908. évi november hó 30. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII.

törvczikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1908. évi november hó 30. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3., hogy mindazok, akik az 1. 2. pontban körülírt esetek en kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat csak bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1908. évi november hó 30. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz s egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket potlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. jársbírósnak. mint tkvi hatóság.
Mocs, 1908 május hó 4-én.

Torday Sándor,
kir. járásbíró.

Szülőoltvány! Szülővessző!

A világhírű Delaware adja a legjobb bort; oltani, permetezni nem kell! Gyökerez 1000 drb. 100 kor., síma: 50 kor. Szülőoltványok ezere: 140 kor; a legnemesebb fajokból.

Árjegyzék ingyen.

Rendelési cím:

Sziogyártó Nagy Mihály,
felsőseged (Somogy m.)

Manhold Kálmán Kula.

Bács megyének a Telecska magaslatán 'ekvő Rác György féle Jolánföldi szülőoltvány és kertészeti bérletén a tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, síma és gyökerez zöld oltvány.

2. Amerikai és európai síma és gyökerez vessző, amelyeknek fajtisztaságáért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket is küldök.

3. Alma, körte, barack- és kajszin fák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.

4. Gleditsia élősvény, valamint az élősvények királya: **Maclura Aurentiaca** élősvény, amelynek gyökerei nem sarjadanak, tövisei igen sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll. Mélyen leszállított árban.

Szíves megrendelést ker

Manhold Kálmán, nagybérő.

Nyomatott Adi Arpad könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.